

IMPULSA BALEARS DEFENSA AL PARLAMENT EUROPEU L'ASSEQUIBILITAT RESIDENT COM A CRITERI DE SOSTENIBILITAT SOCIAL DEL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC

La Fundació planteja davant la Comissió de Peticions que l'habitatge, el cost de vida quotidià i la funcionalitat comercial local s'han d'incorporar com a criteris de lectura de la sostenibilitat social en regions d'alta intensitat turística

PALMA · IMPULSA BALEARS ha participat en l'audiència pública organitzada per la Comissió de Peticions del Parlament Europeu sota el títol *Excessive price increases in EU touristic areas and overtourism*, centrada en l'impacte del turisme sobre els preus de consum, el cost de vida local i la transformació del comerç en zones turístiques.

Durant la seva intervenció, el director tècnic de la Fundació, Antoni Riera, ha defensat la necessitat d'avançar cap a una lectura més exigent del desenvolupament turístic, capaç d'incorporar l'**assequibilitat resident** com a criteri d'avaluació, comparació i orientació de decisions dins la sostenibilitat social del turisme.

Segons Riera, "el turisme ja no es pot abordar únicament com un sector, ni com una simple balança d'impactes positius i negatius que s'han de maximitzar, minimitzar, corregir o compensar". En els territoris on assoleix una elevada intensitat, ha assenyalat, el turisme configura un vertader sistema que activa empreses, ocupació, infraestructures, habitatge, mobilitat, recursos naturals i culturals, institucions, marcs normatius i dinàmiques socials. Per això, el repte actual no consisteix només a equilibrar costos i beneficis, sinó a governar aquest sistema perquè reforci les capacitats econòmiques, socials i ambientals de les regions-destinació.

La intervenció s'ha situat en un context internacional i europeu en què el turisme deixa d'abordar-se únicament des de la competitivitat, la promoció o el creixement de l'activitat, per incorporar-se a una agenda més àmplia de desenvolupament, resiliència i sostenibilitat. En aquesta evolució hi convergeixen l'enfocament del World Economic Forum, que ha desplaçat progressivament la seva mirada des de la competitivitat turística cap al desenvolupament turístic; la inclusió del turisme entre els catorze ecosistemes industrials clau de la Comissió Europea per impulsar la doble transició verda i digital; el dictamen del Comitè Europeu de les Regions sobre gestió equilibrada i adaptativa del turisme; i les noves normes europees per millorar la transparència i el control dels lloguers turístics de curta estada.

En aquest marc, IMPULSA BALEARS ha defensat que qüestions com l'impacte sobre els preus de consum, el cost de vida local o la substitució de comerç essencial per oferta orientada al visitant no s'han de considerar assumptes tangencials al turisme. Al contrari, formen part de les condicions que permeten avaluar si una regió-destinació disposa de bases suficients per bastir un desenvolupament turístic sostenible, resiliència i favorable al progrés de la societat.

Un dels conceptes centrals de la intervenció ha estat el d'**assequibilitat resident**, entesa com la capacitat de la població local per sostenir, en contextos d'alta intensitat turística, unes condicions de vida compatibles amb la seva capacitat econòmica i amb l'accés efectiu als béns, serveis i funcions bàsiques del territori.

Riera ha explicat que aquesta assequibilitat es pot observar a través de tres àmbits complementaris: l'**assequibilitat de l'habitatge**, vinculada a l'accés i manteniment de la residència habitual; l'**assequibilitat quotidiana**, referida al cost dels béns i serveis bàsics que estructuraven la vida diària; i la **funcionalitat comercial local**, relacionada amb la preservació d'una xarxa de comerç i serveis capaç d'atendre també les necessitats ordinàries de la població resident.

La Fundació ha subratllat que aquesta aproximació no implica atribuir al turisme, de manera automàtica, tots els problemes d'habitatge, preus o comerç local. Implica reconèixer que, allà on el turisme té una presència estructural, el seu desenvolupament no es pot avaluar al marge de les condicions que permeten a la població resident habitar, consumir i desenvolupar-se quotidianament en el seu propi territori.

Durant l'audiència, Riera ha presentat alguns resultats derivats del treball d'IMPULSA BALEARS entorn de l'**i|IDT, Índex de Desenvolupament Turístic**, que transposa el marc i la metodologia del *Travel and Tourism Development Index* del World Economic Forum a escala regional. Una de les seves principals conclusions és que **intensitat turística i desenvolupament turístic no són equivalents**. Algunes regions europees amb elevada intensitat turística no ocupen posicions equivalents quan s'avalua la seva capacitat per articular i mantenir un sistema turístic sostenible i resiliència, mentre que diverses regions més ben posicionades en desenvolupament turístic presenten nivells d'intensitat més moderats.

En el cas espanyol, IMPULSA BALEARS ha assenyalat que les sis regions amb major intensitat turística –Balears, Madrid, Canàries, Catalunya, Comunitat Valenciana i Andalusia– coincideixen amb els majors increments del preu mitjà de l'habitatge en propietat durant els darrers deu anys. Així mateix, ha destacat que les Balears registren el percentatge més elevat de despesa familiar associada a l'habitatge principal entre les comunitats autònomes espanyoles, amb un 37,4% de la despesa familiar total.

La Fundació també ha apuntat la necessitat d'incorporar el cost de vida quotidià a l'anàlisi del desenvolupament turístic. A Espanya, la cistella de béns i serveis de compra freqüent ha acumulat durant la darrera dècada un increment superior al de la inflació general. A les Balears, aquesta cistella ha augmentat un 36,1%, per damunt de la inflació general de l'arxipèlag, situada en el 27,7%.

A partir d'aquesta evidència, IMPULSA BALEARS defensa que les polítiques turístiques europees haurien d'avançar en tres direccions. La primera, incorporar l'assequibilitat resident com a criteri explícit de lectura, avaluació i orientació de decisions dins la sostenibilitat econòmica i social del desenvolupament turístic. La segona, promoure matrius comparatives regionals que permetin identificar perfils de risc diferenciats, creuant variables com intensitat turística, pressió residencial, renda disponible, evolució de preus, funcionalitat comercial, qualitat de l'ocupació o capacitat institucional. I la tercera, reforçar la coordinació entre polítiques turístiques i altres àmbits de la política pública, com habitatge, comerç, mobilitat, fiscalitat, ordenació territorial, transició verda, talent o política industrial.

La intervenció ha conclòs amb una idea central: no es tracta de confrontar turisme i vida resident, ni de plantejar el debat en termes abstractes de més o menys turisme. La qüestió és avançar cap a un millor desenvolupament turístic. Un desenvolupament capaç de generar valor i, alhora, conviure amb habitatge accessible, béns i serveis bàsics assumibles, comerç funcional i capacitats locals reforçades.

En paraules de Riera, "Europa no s'hauria de limitar a preguntar quant turisme és massa. Hauria de demanar-se quines condicions permeten que el turisme continuï sent desenvolupament. I una d'aquestes condicions, cada vegada més decisiva, és l'assequibilitat resident".

Amb motiu d'aquesta participació, IMPULSA BALEARS ha elaborat un nou **lloc de posicionament**, que, sota el títol "**Assequibilitat resident i desenvolupament turístic**", aprofundeix en la necessitat d'incorporar aquest criteri a l'avaluació i formulació de polítiques turístiques europees.

Sobre IMPULSA BALEARS

IMPULSA BALEARS és una plataforma de coneixement estratègic i interacció regional que treballa per facilitar la presa de decisions dels agents econòmics i socials en els seus respectius processos de reformulació estratègica i contribuir així a impulsar la competitivitat global de les Balears. Com a entitat sense ànim de lucre reconeix el conjunt de la societat balear com a principal beneficiari de les actuacions que desenvolupa de forma rigorosa, sistemàtica, independent i sempre alineada amb els marcs estratègics europeus i de governança global, com ara l'Agenda 2030.

Contacte: Rebecca Alemany Garre

info@impulsabalears.org

